

Ateşin itaati

İstanbul'dan okuyucumuz: “Hazret-i İbrahim'in (as) atıldığı ateş soğuk olsaydı buz olacaktı; selâmetli olduğu için suya dönüşmüş deniyor; doğru mu?”

Ateş Allah'a itatkârdı.

İbrahim Aleyhisselâm putperestlerle çok uğraştı, onlara tevhid inancını tebliğ etti. Ama dinlememekle beraber, puta tapmaya devam ettiler. İbrahim Aleyhisselâm onlara: “Allah'ı bırakıp da size ne bir fayda, ne de bir zarar veremeyen şeylere hâlâ tapacak mısınız? Size de, Allah'tan başka taptıklarınıza da yazıklar olsun! Siz hiç akıllanmayacak mısınız?” dedi.¹

Hazret-i İbrahim (as), Nemrut ve adamları karşısında dimdik bir duruş sergilemişti. Onlara, yapayalnız olmasına rağmen, inandığı doğruları apaçık, dosdoğru, eğip bükmeden, kırılıp dökülmeden söyledi. Ama onlar yola gelecek cinsten değillerdi. Gözlerini zulüm ve ölüm bürümüştü. Hazret-i İbrahim'i (as) ateşte yakmaya karar verdiler. Büyük bir hazırlığa giriştiler. Aylarca odun topladılar.

Hazret-i İbrahim (as), yalnızca Allah'a güveniyor, “Hasbünallâhi ve ni'me'l-vekîl” (Bize Allah yeter! O ne güzel Vekîl'dir!) diyordu.

Ateşler yakıldı, odunlar tutuşturuldu. Azgın alevler ortalığı kasıp kavurmaya başladı. Ve Hazret-i İbrahim (as) mancınının üzerinden ateşe atılıverdi.

Oysa ateşe, Hazret-i İbrahim'den (as) evvel Allah'ın, “Ey ateş! İbrahim üzerine soğuk ve selâmetli ol!” 2 emri ulaşmıştı. Dev ateş, sinisini bir ana kucağı gibi açmış ve Hazret-i İbrahim'in (as) sinesine inişini bekliyordu. Hazret-i İbrahim (as) kucağına düştüğünde ise ateş artık serin ve selâmetli bir hal almış bulunuyordu. Ateş Allah'a itatkârdı. Ateş, bu, tabiatına aykırı fiiliyle, emirle hareket ettiğini bütün cihana göstermişti.

Nemrut düşmanlık yapmış; Cenâb-ı Hak da “Halil”ini korumuştur. Dost, dostunu korumaz mı?

Ateşe gelen iki emir: Berden ve selâmen!

Bedüzzaman Saîd Nursî Hazretleri, ateşin bu halini üç lâtif işaretle tefsir ediyor:

Birincisi: Her şey gibi, ateş de kendi keyfiyle değil; emir altında hareket ediyor ki, ona “Yakma!” diye emrediliyor, o da yakmıyor. Emre boyun eğiyor.

İkincisi: Ateşin bir derecesi var ki, “bürudetiyle”, yani “soğukluğuyla” yakıyor. Cenâb-ı Hak sıcaklığı ile yakan ateşe “kûnî berden”, yani “soğuk ol!” diye emrediyor. Fakat hemen ardından, soğukluğu ile yakan ateşe de “selâmen” diye emrediyor ki, soğukluk da yakıcı bir tesir göstermesin ve ateş hem sıcak özelliğinden, hem soğuk niteliğinden arınsın ve “esenlikli” olsun. Öyle ki tefsirlere göre, “selâmen” emri olmasaydı ateş soğukluğu ile yakacaktı.

Ateşin “soğukluk” mertebesi hem ateştir, hem “berddir”, yani soğuktur. Ateşin “nâr-ı beyzâ” (beyaz ateş) denilen bu derecesi, sıcaklığı etrafına yaymıyor; etrafındaki sıcaklığı kendisine çekiyor, yani sıcaklığı emiyor. Meselâ, suyu donduran şey, işte böyle soğuk ateştir; suyu soğukluğu ile yakıp donduruyor. Yine meselâ kıştaki “zemherîr”, soğukluğu ile yakan bir ateş nevidir. Ateşin bütün derecelerine sahip olan Cehennem içinde de, “zemherîr” derecesi vardır.

Ateş mu’cizesinden modern medeniyete

Üçüncüsü: Nasıl ki Cehennem ateşine karşı “eman” ve kurtuluş verecek “îmân” gibi bir manevî madde ve “İslâmiyet” gibi bir zırh var ise, dünyevî ateşten de kurtaracak bir maddî madde vardır. Çünkü Cenâb-ı Hak Hakîm’dir, bu dünya ise hikmet yurdudur. Nitekim ateşin, Hazret-i İbrâhim’in (as) ne cismine, ne gömleğini yakmayışı. bize bir kapı açıyor. Bu haberin işaretiyle bu âyet manen diyor ki: “Ey İbrahim Milleti! Siz de İbrahim gibi olunuz. Tâ ki, gömlekleriniz ateşe karşı hem dünyada, hem âhirette bir zırh olsun. Ruhunuzdaki îmân, Cehennem ateşine karşı zırhınız olduğu gibi; dünya ateşine karşı da zırh olabilecek bir madde yer altında vardır. Cenâb-ı Hak sizin için hazırlamıştır. Arayınız, çıkarınız ve giyiniz.”

İşte, insanlığın şu son asırda keşf ettiği ateşe dayanıklı “amyant gömlekler” bu âyetin işaretinden bir sır taşıyor. İnsanlık, Kur’ân’ın işaret ettiği gibi, ateşe dayanıklı gömleği dünyada bulmuş ve giymiştir. İnsanlığın dünyevî basiretini kucaklayan Kur’ân istiyor ki, insanoğlu aynı basiretle Cehennem ateşine dayanıklı olan “iman elbisesini” de elde etsin ve kendisini âhiret ateşinden de uzak tutsun.³

Bedüzzaman Hazretleri, yazın şiddetli sıcağında nâzik bitki yapraklarının havada aylarca esenlik içinde kalmasını da bu âyetle irtibatlandırıyor. Nazenin yaprakların, ateş saçan hararete ve kavurucu sıcaklara karşı, İbrâhîm Aleyhisselâm’ın birer âzâsı gibi “Yâ nâru kûnî berden ve selâmâ” yani (Ey Ateş, serin ve selâmetli ol!) âyetini

okuduklarını, bu İlâhî emrin tasarrufuyla güneşin yakıcı hararetinden korunduklarını beyan eder.⁴

İşin özü, esası, hakikati budur. İmanımızı ilgilendiren yönü de budur.

Dipnotlar:

1- Enbiyâ Sûresi, 21/58-67.

2- Enbiyâ Sûresi, 21/69.

3- Sözler, s. 237.

4- Sözler, s. 13.